

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (TIZEDIK TANÁCS)

2014. december 18.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Közbeszerzés — A 2004/18/EK irányelvben meghatározott értékhatárt el nem érő szerződések — EUMSZ 49. cikk és EUMSZ 56. cikk — Alkalmazhatóság — Egyértelmű határokon átnyúló érdek — A közbeszerzési eljárásból való kizárás okai — A nemzeti versenyjog szabályainak kevesebb, mint öt évvel korábban született, jogerős ítéletben megállapított megsértését elkövető gazdasági szereplő kizárása — Megengedhetőség — Arányosság”

A C-470/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Magyarország) a Bírósághoz 2013. szeptember 2-án érkezett, 2013. augusztus 23-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Generali-Providencia Biztosító Zrt.**

és

a **Közbeszerzési Hatóság – Közbeszerzési Döntőbizottság** között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (tizedik tanács),

tagjai: C. Vajda (előadó), a tizedik tanács elnöke, Juhász E. és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. szeptember 25-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Generali-Providencia Biztosító Zrt. képviseletében Fejes G. és Tasi P. ügyvédek,
- a Közbeszerzési Hatóság – Közbeszerzési Döntőbizottság képviseletében Csanádi P. ügyvéd,
- a magyar kormány képviseletében Fehér M. Z. és Szíjjártó K., meghatalmazotti minőségben,
- a spanyol kormány képviseletében J. García-Valdecasas Dorrego, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében A. Tokár és Sipos A., meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: magyar.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 18., EUMSZ 34., EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikk, valamint a 2009. november 30-i 1177/2009/EK bizottsági rendelettel (HL L 314., 64. o.) módosított, az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o., a továbbiakban: 2004/18 irányelv) 45. cikke (2) bekezdése első albekezdése c) és d) pontjának értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Generali-Providencia Biztosító Zrt. (a továbbiakban: Generali) és a Közbeszerzési Hatóság – Közbeszerzési Döntőbizottság között az említett társaság által az e döntőbizottsághoz valamely közbeszerzési eljárásból őt azzal az indokkal kizáró határozat ellen benyújtott kérelem elutasítása tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő, hogy korábban megsértette a nemzeti versenyjog szabályait.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 Az 2004/18 irányelv (2) preambulumbekkezdése kimondja:
„A tagállamokban az állam, a területi és a települési önkormányzatok, valamint a közjogi intézmények nevében kötött szerződések odaítélése során tiszteletben kell tartani a Szerződés elveit, és különösen az áruk szabad mozgásának, a letelepedés szabadságának, valamint a szolgáltatásnyújtás szabadságának az elvét, továbbá az ezekből levezethető olyan elveket, mint az egyenlő bánásmód, a megkülönböztetés-mentesség [helyesen: hátrányos megkülönböztetéstől való mentesség], a kölcsönös elismerés, az arányosság és az átláthatóság elve. [...]”.
- 4 Az említett irányelv 7. cikkének b) pontja többek között a IV. mellékletben felsoroltaktól eltérő ajánlatkérő szervek által odaítélt, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések esetében az irányelv alkalmazására 193 000 eurós értékhatárt ír elő.
- 5 Ugyanezen irányelvnek „A részvételre jelentkező, illetve az ajánlattevő személyes helyzete” című 45. cikkének (2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„A közbeszerzési eljárásban való részvételtől kizárható minden gazdasági szereplő, aki, illetve amely:

[...]

- c) az érintett ország jogi rendelkezései szerinti jogerős ítéletben szakmai magatartásával kapcsolatosan elkövetett bűncselekmény miatt elítélték;
- d) súlyos kötelességszegést [helyesen: súlyos szakmai kötelességszegést] követett el, amely bármely, az ajánlatkérő szerv rendelkezésére álló bizonyítási eszközzel bizonyítható;

[...]

E bekezdés végrehajtási feltételeit nemzeti jogukkal összhangban és a közösségi jog figyelembevételével a tagállamok határozzák meg.”

- 6 A közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és a tanácsi irányelv (HL L 94., 65. o.) (101) preambulumbekzdésének szövege a következő:

„Biztosítani kell továbbá az ajánlatkérő szervek számára annak lehetőségét, hogy kizárják a megbízhatatlannak bizonyult gazdasági szereplőket, például akik megsértették a környezetvédelmi vagy a szociális kötelezettségeiket, beleértve a fogyatékossgal élő személyek számára való akadálymentességre vonatkozó szabályokat és a súlyos szakmai köteleességszegés egyéb formáit, mint például a versenyszabályok vagy a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok megsértését. Egyértelművé kell tenni, hogy a súlyos szakmai köteleességszegés kétségessé teheti az adott gazdasági szereplő tisztességességét, és ezáltal alkalmatlanná teheti a gazdasági szereplőt arra, hogy közbeszerzési szerződést ítéljenek oda neki, függetlenül attól, hogy egyébként rendelkezne-e a szerződés teljesítéséhez szükséges technikai és gazdasági képességekkel.

[...]”.

- 7 A 2014/24 irányelv 57. cikkének (4) bekezdése értelmében:

„Az ajánlatkérő szerv kizárhat gazdasági szereplőt a közbeszerzési eljárásban való részvételtől, illetve a tagállamok kötelezhetik az ajánlatkérő szervet a gazdasági szereplő kizárására a következő esetek bármelyikében:

[...]

- d) ha az ajánlatkérő szervnek kellően megalapozott információi vannak annak megállapításához, hogy a gazdasági szereplő más gazdasági szereplőkkel a verseny torzítására irányuló megállapodást kötött;

[...]”.

A magyar jog

- 8 A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (*Magyar Közlöny* 2003/157, a továbbiakban: Kbt.) 61. §-ának (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„Az ajánlatkérő az ajánlati felhívásban előírhatja, hogy az eljárásban nem lehet ajánlattevő, a közbeszerzés értékének 10%-át meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozó vagy erőforrást nyújtó szervezet, illetőleg a d)–e) pont tekintetében alvállalkozó, aki

- a) gazdasági, illetőleg szakmai tevékenységével kapcsolatban – 5 évnél nem régebben meghozott – jogerős bírósági ítéletben megállapított jogszabálysértést követett el;

[...]”.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 9 A Gazdasági Versenyhivatal 2006. december 21-i határozatában megállapította, hogy a Generali, illetve egyes gépjármű márkakereskedések között létrejött vertikális megállapodások sértették a nemzeti versenyjog szabályait, és az említett társasággal szemben bírságot szabott ki. A jogorvoslat tárgyában

eljáró Fővárosi Ítéltábla jogerős ítéletében helyben hagyta a fenti határozatot. Ezen ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága előtt, amely előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjesztett a Bíróság elé, amely az Allianz Hungária Biztosító és társai ítélet (C-32/11, EU:C:2013:160) tárgyát képezte.

- 10 2011. december 5-én a Nemzeti Adó- és Vámhivatal biztosítási szolgáltatások nyújtására vonatkozó ajánlati felhívást tett közzé. Az ajánlatkérő szerv e felhívásban az ajánlattevő személyes helyzetére vonatkozó kizáró okok között említette a Kbt. 61. §-a (1) bekezdésének a)–c) pontjaiban és a Kbt. 62. §-ának (1) bekezdésében meghatározott kizáró okokat.
- 11 Az ajánlati felhívásra a Generali a kitűzött határidőben ajánlatot nyújtott be.
- 12 Az ajánlatkérő közölte a Generalival azon határozatát, hogy kizárja az érintett közbeszerzési szerződés odaítélésére irányuló eljárásból, mivel a Kbt. 61. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerinti kizáró ok hatálya alá esik, ugyanis megsértette a nemzeti versenyjog szabályait, amit jogerős bírósági ítélet állapított meg.
- 13 Azt követően, hogy az ajánlatkérő hatóság határozata ellen benyújtott közigazgatási jogorvoslati kérelmét elutasították, a Generali keresetet indított a Fővárosi Törvényszék előtt, amelynek a közigazgatási perekkel kapcsolatos ügyeit később a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság vette át.
- 14 A kérdést előterjesztő bíróság kérdése arra vonatkozik, hogy összeegyeztethető-e az uniós joggal a Generali említett közbeszerzési eljárásból való kizárásának indoka. Rámutat, hogy a 2004/18 irányelv 45. cikke (2) bekezdése első albekezdésének c) és d) pontja a gazdasági szereplő szakmai tevékenységéhez kapcsolódó objektív körülményeken alapuló okok fennállása esetére teszi lehetővé annak a közbeszerzési eljárásból történő kizárását. Jóllehet a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az említett irányelv 45. cikke (2) bekezdése első albekezdésének c) pontja az előtte folyamatban lévő jogvita körülményei között nem alkalmazandó, mivel a Generali által elkövetett jogsértés a nemzeti jog szerint nem minősül „bűncselekménynek”, felmerült benne a kérdés, hogy alkalmazható-e ugyanezen körülmények között az említett irányelv 45. cikke (2) bekezdése első albekezdésének d) pontja.
- 15 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy tekintettel az utóbbi rendelkezésben szereplő „szakmai kötelességesség” kifejezésnek a Bíróság által a Forposta és ABC Direct Contact ítéletben (C-465/11, EU:C:2012:801) adott értelmezésére, az olyan magatartások, amelyeket a gazdasági szereplőnek az üzleti tisztesség követelményeinek betartása érdekében kell tanúsítania, vagy amelyekről e cél érdekében tartózkodnia kell, befolyásolják a szóban forgó gazdasági szereplő szakmai hitelességét. Következésképpen a gazdasági szereplő gazdasági versenyt korlátozó megállapodások tilalmát megsértő magatartása, amelyet hitelt érdemlően bizonyít a bíróság jogerős ítélete, e fogalom körébe tartozik. A kötelességesség súlyosságát a gazdasági szereplő konkrét magatartása alapján kell értékelné.
- 16 Ha ezzel szemben meg kell állapítani, hogy e jogsértés nem befolyásolja a gazdasági szereplő szakmai hitelességét, és nem jár a gazdasági szereplő szakmájával kapcsolatos etikai szabályok megsértésével, a kérdést előterjesztő bíróságnak az az álláspontja, hogy e gazdasági szereplő nem zárható ki a közbeszerzési eljárásban való részvételből a nemzeti versenyjog szabályainak megsértése miatt a 2004/18 irányelv 45. cikkének (2) bekezdése alapján, amely kimerítően felsorolja azon okokat, amelyek igazolhatják az ilyen gazdasági szereplőnek a szakmai alkalmasságához kapcsolódó indokok miatt történő kizárását.
- 17 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy ezen értelmezés arra kötelezi, hogy ne alkalmazza a Kbt. 61. §-a (1) bekezdésének a) pontját, figyelembe véve azt a tényt is, hogy – ahogyan a 2004/18 irányelv (2) preambulumbekzdéséből kitűnik – a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó nemzeti szabályoknak tiszteletben kell tartaniuk az uniós jog szabályait és alapelveit. E tekintetben rámutat, hogy a Kbt. 61. §-a (1) bekezdése a) pontjának a Közbeszerzési Hatóság – Közbeszerzési

Döntőbizottság által elfogadott értelmezése akadályát képezheti az uniós jog által biztosított alapvető szabadságok gyakorlásának, mivel e rendelkezés nem pontosítja sem a jellemzőit, sem a súlyosságát azon jogsértésnek, amelyet a gazdasági szereplőnek a gazdasági vagy szakmai tevékenységével kapcsolatban el kellett követnie, hanem kimondja, hogy az említett gazdasági szereplőnek a közbeszerzési eljárásból való részvételből történő kizárása az e jogsértéssel kapcsolatos bírósági eljárás egyszerű lefolyásának következménye.

18 E körülmények között a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az eljárás felfüggesztéséről határozott, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

- „1) Van-e lehetősége a tagállamnak arra, hogy a [2004/18] irányelv 45. cikkében felsorolt okoktól eltérő – különösen a közérdek védelme, az ajánlatkérő jogos érdeke, vagy a tisztességes verseny és a verseny tisztaságának fenntartása szempontjából igazolhatónak vélt – okokat határozzon meg a gazdasági szereplők közbeszerzési eljárásban való részvételből történő kizárására, és ha igen, akkor összeegyeztethető-e az említett [irányelv] [(2) preambulumbekzdésével] és az [EUMSZ] 18., [EUMSZ] 34., [EUMSZ] 49. és [EUMSZ] 56. [cikk] annak a gazdasági szereplőnek a közbeszerzési eljárásból való kizárása, akinek, vagy amelynek gazdasági, illetőleg szakmai tevékenységével kapcsolatban – öt évnél nem régebben meghozott – jogerős bírósági ítélet megállapította, hogy [a] gazdasági szereplő jogszabálysértést követett el?
- 2) Amennyiben a Bíróság válasza nemleges az első kérdésre, úgy kell-e értelmezni a 2004/18 irányelv 45. cikk[e] (2) bekezdése első albekezdésének előírásait, különösen a c) és d) pontját, hogy a közbeszerzési eljárásból ki lehet zárni mindazon gazdasági szereplőt, akit vagy amelyet a gazdasági, illetőleg a szakmai tevékenysége miatt indított versenyfelügyeleti eljárás alapján a hatóság és/vagy bíróság elmarasztal, és jogsértés miatt a gazdasági szereplővel szemben versenyfelügyeleti jogkövetkezményt alkalmaz?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 19 Előjáróban meg kell állapítani, hogy habár – ahogyan a kérdést előterjesztő bíróság rámutat – a Kbt. 61. §-a (1) bekezdésének a) pontja lehetővé teszi valamely gazdasági szereplőnek a közbeszerzési eljárásból való kizárását a gazdasági vagy szakmai tevékenységével kapcsolatban elkövetett bármely jogsértés esetén anélkül, hogy pontosítaná e jogsértés jellemzőit vagy súlyosságát, a Generalit e rendelkezés alapján az alapügyben szóban forgó szerződés odaítélésére irányuló eljárásból a nemzeti versenyjog szabályainak olyan megsértése miatt zárták ki, amit jogerős bírósági határozat állapított meg, és amelynek vonatkozásában bírságot szabtak ki rá.
- 20 Meg kell tehát állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérdéseivel – amelyeket indokolt együtt vizsgálni – lényegében arra kíván választ kapni, hogy az EUMSZ 18., EUMSZ 34., EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikkkel, valamint a 2004/18 irányelv 45. cikke (2) bekezdése első albekezdésének c) és d) pontjával ellentétes-e az olyan nemzeti szabályozás alkalmazása, amely kizárja a közbeszerzési eljárásban való részvételből azt a gazdasági szereplőt, amely jogerős bírósági határozattal megállapított olyan versenyjogi jogsértést követett el, amely miatt bírságot szabtak ki rá.
- 21 Először is a 2004/18 irányelvnek az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekben említett rendelkezéseit illetően mind a Generali a Bíróság tárgyaláson feltett kérdésére adott válaszában, mind a magyar kormány az írásbeli észrevételeiben megállapította, hogy az alapügyben szóban forgó közbeszerzési szerződés értéke alacsonyabb az említett irányelv 7. cikke b) pontjának első francia bekezdésében szereplő értékhatárnál, amely e kormány szerint a releváns értékhatár, mivel a nemzeti adó- és vámhatóságot az irányelv IV. melléklete nem említi. Következésképpen – a kérdést előterjesztő bíróság által végzett vizsgálat függvényében – a 2004/18 irányelv e szerződésre nem alkalmazandó.

- 22 A tárgyaláson a Generali és az Európai Bizottság azonban rámutatott, hogy a 2004/18 irányelvet átültető magyar szabályozás mind az említett irányelv 7. cikkében rögzített értékhatárokat elérő szerződésekre, mind pedig az azokat el nem érő szerződésekre alkalmazandó. Ezen összefüggésben emlékeztettek arra, hogy a Bíróság kimondta, hogy hatáskörrel rendelkezik az európai uniós jogi aktusok rendelkezéseire vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelmekről való döntésre olyan helyzetekben, amikor az alapeljárás tárgyát képező tények nem tartoznak ugyan az említett aktus hatálya alá, de ahol az említett rendelkezéseket a nemzeti jog a tartalmukra való hivatkozással alkalmazandóvá tette (lásd ebben az értelemben: Dzodzi-ítélet, C-297/88 és C-197/89, EU:C:1990:360, 36. pont; Nolan-ítélet, C-583/10, EU:C:2012:638, 45. pont).
- 23 Kétségtelen, hogy a Bíróság korábban már kimondta, hogy igazolt az uniós jogi aktusok rendelkezéseinek értelmezése olyan helyzetekben, amelyek nem tartoznak az uniós jog hatálya alá, ha e rendelkezéseket a nemzeti jog közvetlenül és feltétel nélkül alkalmazhatóvá tette az ilyen helyzetekre, az ilyen helyzetek és az uniós jog hatálya alá tartozó helyzetek azonos módon történő kezelésének biztosítása érdekében (lásd ebben az értelemben: Nolan-ítélet, EU:C:2012:638, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 24 Ugyanakkor az alapeljárás összefüggésében nem ez az eset áll elő.
- 25 Sem az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, sem a Bíróság elé terjesztett iratokból nem tűnik ki ugyanis, hogy létezik olyan magyar jogi rendelkezés, amely a 2004/18 irányelvet közvetlenül és feltétlenül alkalmazandóvá tenné azon közbeszerzésekre, amelyek értéke nem éri el az említett irányelvben szereplő releváns értékhatárt.
- 26 A fentiekből következik, hogy a Bíróság nem köteles a kérdést előterjesztő bíróság részére az előtte folyamatban lévő ügy eldöntésének lehetővé tétele céljából a 2004/18 irányelvnek az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekben említett rendelkezéseit értelmezni.
- 27 Másodszor az EUM-Szerződésnek a kérdést előterjesztő bíróság által felhozott rendelkezéseit illetően emlékeztetni kell arra, hogy amennyiben valamely közbeszerzés nem tartozik a 2004/18 irányelv hatálya alá, mivel nem éri el az említett irányelv 7. cikkében rögzített releváns értékhatárt, e közbeszerzésre az említett Szerződés alapvető rendelkezéseit és általános elveit kell alkalmazni, amennyiben az érintett közbeszerzés egyértelmű határokon átnyúló érdeket képvisel, különös tekintettel a jelentőségére és teljesítésének helyére (lásd ebben az értelemben: Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce és társai ítélet, C-159/11, EU:C:2012:817, 23. pont; Consorzio Stabile Libor Lavori Pubblici ítélet, C-358/12, EU:C:2014:2063, 24. pont).
- 28 A kérdést előterjesztő bíróság azonban nem nevezte meg azon szükséges elemeket, amelyek lehetővé teszik a Bíróság számára annak vizsgálatát, hogy az alapügyben fennáll-e egyértelmű határokon átnyúló érdek. Márpedig ahogyan a Bíróság eljárási szabályzata 2012. november 1-jén hatályba lépett változatának 94. cikkéből következik, a Bíróság számára az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben megtalálhatónak kell lennie a kérdések alapját képező tények, valamint az e tények és az említett kérdések között fennálló kapcsolat ismertetésének. Következésképpen az egyértelmű határokon átnyúló érdek fennállásának vizsgálatát lehetővé tévő, szükséges körülmények megállapítását, éppúgy ahogyan általában azon megállapítások összességét, amelyeket a nemzeti bíróságoknak kell elvégezniük, és amelyekről valamely uniós másodlagos vagy elsődleges jogi aktus alkalmazhatósága függ, a Bíróság előtti eljárás megindítását megelőzően kell elvégezni (lásd: Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino” és társai ítélet, C-113/13, EU:C:2014:2440, 47. pont).
- 29 Mivel az előzetes döntéshozatali eljárásokban a nemzeti bíróságok és a Bíróság közötti kapcsolatot az együttműködés szelleme vezérli, az esetlegesen fennálló, egyértelmű határokon átnyúló érdekre vonatkozó, a kérdést előterjesztő bíróság által az előzetes döntéshozatali eljárás keretében tett ilyen előzetes megállapítások hiánya nem eredményezi a kérelem elfogadhatatlanságát, amennyiben a Bíróság e hiányosságok ellenére – az ügy irataiból kitűnő adatokra tekintettel – úgy véli, hogy képes a

kérdést előterjesztő bíróság részére hasznos választ adni. Különösen ez a helyzet áll elő, ha az előzetes döntéshozatalra utaló határozat elegendő releváns adatot tartalmaz az ilyen érdek esetleges fennállásának értékeléséhez. A Bíróság válasza mindenesetre csak azzal a feltétellel alkalmazható, ha az alapügyben fennálló, egyértelmű határokon átnyúló érdek az alapügyre vonatkozó valamennyi releváns adat részletes vizsgálata alapján a kérdést előterjesztő bíróság által megállapítható (lásd: Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino” és társai ítélet, EU:C:2014:2440, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A Bíróság a fenti feltétellel teszi az alábbi megállapításokat.

- 30 Az EUM-Szerződésnek az e kérdésekben említett rendelkezéseit illetően az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a szóban forgó közbeszerzési szerződés biztosítási szolgáltatások nyújtására vonatkozik. Következésképpen az áruk szabad mozgására vonatkozó EUMSZ 34. cikk nem alkalmazható. Ezzel szemben a letelepedés szabadságára vonatkozó EUMSZ 49. cikket, illetve a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó EUMSZ 56. cikket az alapügy keretében relevánsnak kell tekinteni.
- 31 Mivel az utóbbi rendelkezések az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés EUMSZ 18. cikkben előírt általános tilalmának különös alkalmazását jelentik, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre adandó válaszhoz nem szükséges e cikkekre utalni (lásd ebben az értelemben: Wall-ítélet, C-91/08, EU:C:2010:182, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 32 Mivel az EUMSZ 49. cikk és az EUMSZ 56. cikk azzal a feltétellel alkalmazandó az olyan közbeszerzésre, mint amelyről az alapügyben szó van, hogy e közbeszerzés egyértelmű határokon átnyúló érdeket képviseljen, az ajánlatkérő szervek kötelesek tiszteletben tartani az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmát, valamint az e cikkekből következő átláthatóság kötelezettségét (lásd ebben az értelemben: Wall-ítélet, EU:C:2010:182, 33. pont és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 33 Márpedig a Bíróság elé terjesztett iratokban vagy az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikkében említett érdekeltek által előterjesztett észrevételekben semmi nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy a Kbt. 61. §-a (1) bekezdése a) pontjában szereplő kizárási ok alkalmazása olyan helyzetben, mint amelyről az alapügyben is szó van, állampolgárságon alapuló – akár csak közvetett – hátrányos megkülönböztetésnek minősülhet, vagy sértheti az átláthatóság elvét. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az ajánlatkérő szerv az ajánlati felhívásban kifejezetten említette, hogy a Kbt. hivatkozott rendelkezésében szereplő kizárási ok e közbeszerzési szerződés tekintetében alkalmazandó.
- 34 A gazdasági szereplőknek valamely közbeszerzési eljárásból az EUMSZ 49. cikkben és az EUMSZ 56. cikkben előírt letelepedés szabadsága és szolgáltatásnyújtás szabadsága összefüggésében való kizárását illetően rá kell mutatni, hogy a 2004/18 irányelv 45. cikke (2) bekezdésének d) pontja lehetővé teszi valamennyi olyan gazdasági szereplő kizárását, amely „súlyos kötelességszegést [helyesen: súlyos szakmai kötelességszegést] követett el, amely bármely, az ajánlatkérő szerv rendelkezésére álló bizonyítási eszközzel bizonyítható”.
- 35 E tekintetben a Bíróság korábban már kimondta, hogy az utóbbi rendelkezés értelmében vett „szakmai kötelességszegés” fogalma minden olyan felróható magatartásra vonatkozik, amely befolyásolhatja a szóban forgó gazdasági szereplő szakmai hitelességét, és nem csupán az e gazdasági szereplő szakmájával kapcsolatos, szűkebb értelemben vett etikai szabályok megsértésére (lásd ebben az értelemben: Forposta és ABC Direct Contact ítélet, EU:C:2012:801, 27. pont). E feltételek mellett meg kell állapítani, hogy a versenyjogi szabályok megsértése, különösen ha e jogsértést bírsággal szankcionálták, a 2004/18 irányelv 45. cikke (2) bekezdése d) pontjának hatálya alá tartozó kizárási oknak minősül.

- 36 Márpedig, amennyiben az ilyen kizárási ok lehetséges a 2004/18 irányelv alkalmazásában, még inkább igazoltnak kell tekinteni azon közbeszerzési szerződések esetében, amelyek értéke nem éri el az említett irányelv 7. cikkében meghatározott releváns értékhatárt, és amelyekre következésképpen nem vonatkoznak az ugyanezen irányelv által előírt különös és szigorú eljárások (lásd ebben az értelemben: *Consortio Stabile Libor Lavori Pubblici* ítélet, EU:C:2014:2063, 37. pont).
- 37 Egyébiránt az alapügy tényállásának időpontját követően elfogadott 2014/24 irányelv (101) preambulumbekzdése – amely kimondja, hogy biztosítani kell az ajánlatkérő szervek számára annak lehetőségét, hogy kizárják azon gazdasági szereplőket, akik olyan súlyos szakmai köteleességszegést követtek el, például a versenyszabályok megsértését, amely megkérdőjelezheti a gazdasági szereplő szakmai tisztességét – alátámasztja, hogy a jelen ítélet 35. pontjában említett kizárási ok az uniós jogra tekintettel igazoltnak tekinthető. Az említett irányelv 57. cikke (4) bekezdésének d) pontja ugyanis egyértelműen és pontosan előírja e kizárási okot.
- 38 A fentieket ki kell egészíteni azzal, hogy ahogyan azt a tárgyaláson pontosította, a Generali nem a tagállamok azon lehetőségét vitatja, hogy nemzeti szabályozásukban a közbeszerzésből való kizárás olyan okáról rendelkezzenek, amely a versenyszabályoknak az érintett gazdasági szereplő általi megsértésén alapul. A Kbt. 61. §-a (1) bekezdése a) pontjának hatályát vitatja, amely álláspontja szerint olyan általános kizárási oknak minősül, amely nagymértékben túllépi a 2004/18 irányelv 45. cikkében szereplő kizárási okok keretét. Márpedig ahogyan a jelen ítélet 19. pontjában szerepel, az alapügy a Generalinak az érintett közbeszerzésből azzal az indokkal való kizárására vonatkozik, hogy az versenyjogi jogsértést követett el, amelyért bírságot szabtak ki rá. Következésképpen az esetlegesen a magyar szabályozás említett rendelkezése körébe tartozó egyéb kizárási okok uniós joggal való összeegyeztethetőségének vizsgálata nem releváns az alapeljárás megoldása szempontjából.
- 39 A fentiekre tekintettel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 49. cikkel és az EUMSZ 56. cikkel nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás alkalmazása, amely kizárja a közbeszerzési eljárásban való részvételből azt a gazdasági szereplőt, amely jogerős bírósági határozattal megállapított versenyjogi jogsértést követett el, amelyért bírságot szabtak ki rá.

A költségekről

- 40 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (tizedik tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 49. cikkel és az EUMSZ 56. cikkel nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás alkalmazása, amely kizárja a közbeszerzési eljárásban való részvételből azt a gazdasági szereplőt, amely jogerős bírósági határozattal megállapított versenyjogi jogsértést követett el, amelyért bírságot szabtak ki rá.

Aláírások